

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 9 stycznia 2020 r.

Pozycja 29

POSTANOWIENIE z dnia 1 października 2019 r. Sygn. akt Ts 154/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Wojciech Sych,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej Garmond Press S.A. z siedzibą w Krakowie w sprawie zgodności:

art. 26 w związku z art. 25 § 1 i 2 w związku z art. 394 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296; dalej: k.p.c.) w zakresie, w jakim „wyłącza dopuszczalność kontroli przez sąd II instancji postanowienia wydanego na podstawie art. 25 k.p.c. co do ustalenia wartości przedmiotu sporu (odpowiednio zaskarżenia) w trybie art. 380 k.p.c. w tym w ramach kontroli prawidłowości zarządzenia o wymiarze opłaty od apelacji ustalonej na podstawie wcześniej niezaskarżalnego postanowienia w przedmiocie sprawdzenia i ustalenia wartości przedmiotu zaskarżenia” z art. 78 w związku z art. 176 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 i w związku z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 15 października 2018 r. (data nadania) Garmond Press S.A. z siedzibą w Krakowie (dalej: skarżąca) wystąpiła z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego:

Skarżąca 19 kwietnia 2013 r. wniosła do Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie pozew o ustalenie, że nastąpiło skuteczne uchylene się przez nią od umowy o poddanie sporu pod rozstrzygnięcie Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie, ewentualnie, że klauzula arbitrażowa jest nieważna. Sąd, do którego wniesiono pozew, uznał się za niewłaściwy i postanowieniem z 24 czerwca 2013 r. przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie, w którym zarządzeniem przewodniczącego składu orzekającego z 3 września 2013 r. (sygn. akt [...]) określono opłatę tymczasową od wniesienia pozwu na kwotę 1000 zł oraz stwierdzono, że opłata ta została wniesiona.

Na skutek zmian w organizacji sądownictwa sprawa została przekazana do Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie XVII Wydział Gospodarczy (sygn. akt [...]).

Sąd ten przekazał jednak ostatecznie sprawę do Sądu Okręgowego w Warszawie XXVI Wydział Gospodarczy.

Postanowieniem z 17 czerwca 2016 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w Warszawie: 1) sprawdził wartość przedmiotu sporu, 2) ustalił wartość przedmiotu sporu w zakresie żądania ustalenia skuteczności uchylenia się od oświadczenia woli w przedmiocie zapisu na sąd polubowny na kwotę 1017028,50 zł, 3) ustalił wartość przedmiotu sporu w zakresie żądania ustalenia nieważności umowy w przedmiocie zapisu na sąd polubowny na kwotę 1017028,50 zł.

Wyrokiem z 20 kwietnia 2017 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwa wniesione przez skarżącą i orzekł iż koszty procesu ponosi w całości skarżąca oraz nakazał pobrać od niej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 49 852 zł tytułem uzupełnienia opłaty od pozwu. Od powyższego wyroku skarżąca wniosła apelację.

Postanowieniem z 26 lipca 2017 r. (sygn. akt jw.) Sąd Okręgowy w Warszawie sprawdził wartość przedmiotu zaskarżenia i ustalił jego wartość na kwotę 101 7028,50 zł.

Skarżąca wniosła zażalenie, które Sąd Okręgowy w Warszawie odrzucił postanowieniem z 14 września 2017 r. (sygn. akt jw.). W uzasadnieniu sąd wskazał, że postanowienie w przedmiocie sprawdzenia i ustalenia wartości przedmiotu zaskarżenia nie kończy postępowania w sprawie, ani nie znajduje się w zamkniętym katalogu zawartym w art. 394 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.; dalej k.p.c.), wobec czego zażalenie jest niedopuszczalne.

Zarządzeniem z 26 lipca 2017 r. (sygn. akt jw.) sędzia Sądu Okręgowego w XXVI Wydziale Gospodarczym Sądu Okręgowego w Warszawie: ustalił opłatę od apelacji od wyroku z 20 kwietnia 2017 r. na kwotę 50 852 zł (pkt 3) oraz wezwał pełnomocnika skarżącej do usunięcia braków formalnych i braku fiskalnego apelacji, poprzez uiszczenie opłaty od apelacji w kwocie 49852 zł i przedłożenie potwierdzenia dokonania wpłaty w terminie tygodniowym od dnia doręczenia wezwania pod rygorem odrzucenia apelacji (pkt 4).

Na powyższe zarządzenie skarżąca wniosła zażalenie, które Sąd Apelacyjny oddalił postanowieniem z 23 kwietnia 2018 r. (sygn. akt [...]).

Zdaniem skarżącej doszło do naruszenia zasady zaskarżalności orzeczeń (art. 78 Konstytucji) oraz zasady dwuinstancyjności postępowania sądowego (art. 176 ust. 1 Konstytucji), a także prawa do rozpatrzenia sprawy przez niezależny i bezstronny sąd (art. 45 Konstytucji), określonego w art. 31 ust. 3 Konstytucji zakresu, w jakim konstytucyjne prawa i wolności mogą być ograniczone oraz zasady sprawiedliwości, bezpieczeństwa i poprawności legislacji, wyrażonej w art. 2 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

1. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, przedmiotem skargi konstytucyjnej jest ustawa lub inny akt normatywny, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach, prawach lub obowiązkach skarżącego, określonych w Konstytucji. Na etapie wstępnej kontroli Trybunał Konstytucyjny bada, czy skarga spełnia przesłanki, o których mowa w przywołanym przepisie Konstytucji oraz wymagania wskazane w art. 44, art. 53 i art. 77 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK), a także, czy nie zachodzą okoliczności przewidziane w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK.

2. Skargę konstytucyjną w imieniu skarżącego sporządził i wniósł pełnomocnik będący radcą prawnym. Do skargi załączono pełnomocnictwo (art. 53 ust. 2 pkt 3 u.o.t.p. TK).

3. Skarżący wyczerpał przysługującą mu drogę prawną, ponieważ postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 23 kwietnia 2018 r. (sygn. akt [...]) jest prawomocne i nie przysługują od niego żadne zwyczajne środki zaskarżenia.

4. Dochowany został trzymiesięczny termin wniesienia skargi konstytucyjnej przewidziany w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK. Postanowienie Sądu Apelacyjnego z 23 kwietnia 2018 r. zostało doręczone skarżącej 14 lipca 2018 r., a skarga została wniesiona 15 października 2018 r. (data nadania). Termin wniesienia skargi upływał 14 października, jednak ze względu na fakt, że w tym dniu wypadała niedziela, mając na uwadze treść art. 115 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145, ze zm.) należało stwierdzić, że skarżąca dochowała ustawowego terminu wniesienia skargi konstytucyjnej.

5. Problem przedstawiony w skardze konstytucyjnej odnosi się do możliwości weryfikacji ustaleń dotyczących wartości przedmiotu sporu (zaskarżenia). Jak wskazuje skarżąca, ustalenie wartości przedmiotu sporu dokonane przez sąd nie może zostać zaskarżone w trybie kontroli instancyjnej, w tym w trybie kontroli zarządzenia określającego wysokość opłaty od apelacji. Niepodlegająca żadnej kontroli (z wyjątkiem sytuacji zmiany powództwa) decyzja sądu „może determinować tak istotne gwarancje procesowe (...) jak właściwość sądu, wysokość opłat sądowych czy (...) możliwość przysługiwania bądź nie skargi kasacyjnej” (s. 6 skargi). Zdaniem skarżącej, brak możliwości weryfikacji wartości przedmiotu sporu przez sąd drugiej instancji narusza jej prawa podmiotowe wynikające ze wskazanych w *petitum* skargi wzorców kontroli.

6. W ocenie Trybunału skarżąca prawidłowo określiła przedmiot kontroli (art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK), a także wskazała, jakie przysługujące jej konstytucyjne prawa i w jaki sposób zostały – jej zdaniem – naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK) oraz uzasadniła sformułowane w skardze zarzuty (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p. TK).

Skoro złożona skarga spełnia wymagania przewidziane w u.o.t.p. TK, a nie zachodzą okoliczności określone w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK, to – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p. TK – zasadne było nadanie jej dalszego biegu.